

Saksbehandler:
Sissel Myklebust Mæland

Saksfremlegg

Behandlende organ	Møtedato
Generalforsamling	17.06.2023

GS 17.juni 2023 – Utvikling i medlemskap og givere

Kort fremstilling: Hovedstyret legger på oppfordring fra regionstyret i Oslo og Akershus frem en sak om utviklingen i antall medlemmer og antall givere og hvordan det arbeides med rekruttering og pleie av disse. Generalforsamlingen inviteres til å drøfte saken og gi innspill til hovedstyret og administrasjon om hvordan flere kan engasjeres som givere og medlemmer.

Forslag til vedtak: Generalforsamlingen tar orienteringen om utviklingen i medlemsordningen og innsamling til etterretning, og ber hovedstyret ta med seg momentene fra drøftingen med det videre arbeidet.

Utfyllende saksinformasjon:

Bakgrunn – Et historisk perspektiv

Demokrati og innsamling har vært uløselig knyttet sammen helt siden de første driftsårene i Sjømannskirken. Sjømannskirken var fra oppstarten en forening som besto av norske avdelinger (forløper til kretser), som igjen bestod av medlemmer som bidro med et minimumsbeløp i året. Medlemsavgiften var høy, og bare de mest bemidlede hadde råd til individuelt medlemskap. De første medlemmene var derfor kapteiner, kjøpmenn, redere, prester og lærere. Folk som ikke hadde

råd til medlemsavgiften samlet inn penger i forbindelse med møter og gudstjenester.

Kvinneforeningene fungerte lenge helt på siden av de betalende medlemmenes avdelinger. Kvinneforeningene stod for godt over halvparten av inntektene til organisasjonen de første 100 årene.

Felles både for kvinneforeningene og medlemsordningen var målet om å skaffe stabile inntekter til organisasjonen, noe som bidro til en jevn vekst i over 100 år. Til sammen bidro kretsarbeidet, inkludert kvinneforeningene, med over 90 prosent av inntektene de første hundre årene av Sjømannskirkens eksistens.

I tillegg var medlemsordningen viktig for demokratiet i Sjømannskirken. Grunnreglene fastslo helt fra begynnelsen av at organisasjonen var en medlemsorganisasjon. Etter hvert ble landet delt i ti kretser. Det ekstra styringsleddet gjorde det lettere for styret og hovedkontoret å holde kontakten med og oversikten over medlemmene, og den nye enheten – kretsen – ble fundamentet for hele organisasjonsdemokratiet. Hver krets valgte et kretsstyre som skulle jobbe for å øke oppslutningen og dannelsen av nye avdelinger innenfor sitt område, lede arbeidet innenfor kretsen, rapportere til hovedkontoret og styret i Bergen og sende en representant til generalforsamlingen. Kvinneforeningene ble ikke koblet inn i demokratiet før i 1931 da kvinner i foreningene fikk stemmerett. Kvinnelige medlemmer i avdelingene hadde stemmerett fra 1905 da alminnelig stemmerett for kvinner ble innført i Norge.

Fra 1960-tallet falt inntektene fra kretsarbeidet betydelig. I 1970 kom vel 40 prosent av inntektene til organisasjonen fra dette arbeidet. I 2010 var andelen sunket til fire prosent og i 2018 til en prosent.

Antall foreninger nådde toppen i 1938 da det var registrert 3529 foreninger. I 2023 er det registrert 139 aktive foreninger.

Periode	Antall
1866	4
1870	31
1875	88

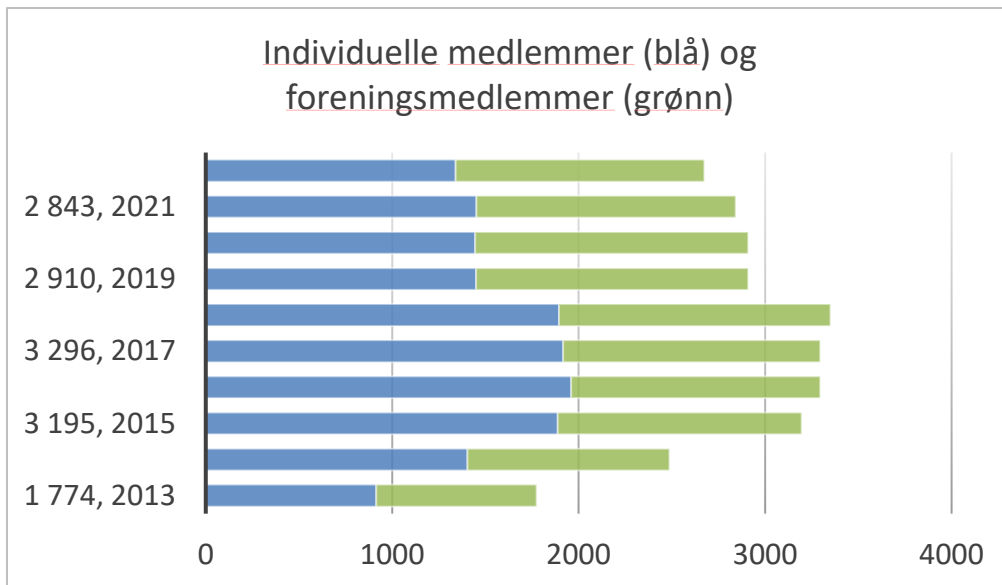
1880	160
1910	904
1919	1007
1931	2632
1938	3529
1950	3050
1960	3080
1969	3076
1978	2743
1985	2157
1992	1529
1997	1201
2000	930
2005	646
2010	352
2021	151

Ved inngangen til 1990-årene var Sjømannskirkens økonomi av flere grunner svært utfordrende. Det ble jobbet målrettet for å øke den statlige bevilgningen, men det ble også satt i gang et omfattende innsamlingsarbeid. I 1994 begynte Sjømannskirken med telefonsalg knyttet til Blinklotteriet og fra midten av 90-talet startet Sjømannskirken et systematisk innsamlingsarbeid gjennom DM-utsendelser og telefonsalg ble tatt i bruk for å rekruttere faste givere. Dette gav etter hvert store inntekter. Statens andel av Sjømannskirkens inntekter lå i mange år på rundt 1/3.

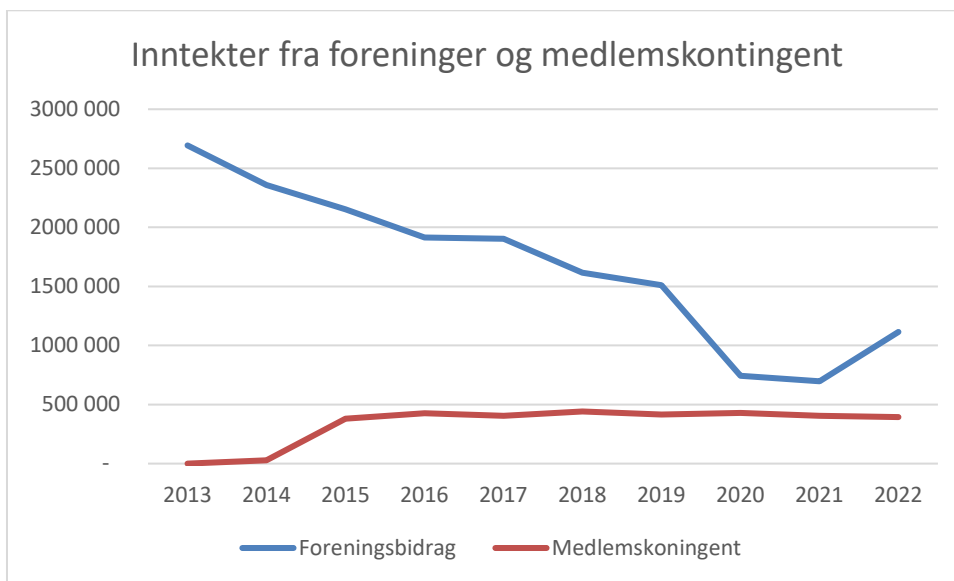
Utvikling etter 2013

Individuelt medlemskap ble igjen opprettet i 2013 som et tiltak for å bøte på nedgangen i antall foreninger og foreningsmedlemmer. Medlemmene ble rekruttert fra basen med givere, fra foreningene og gjennom verving.

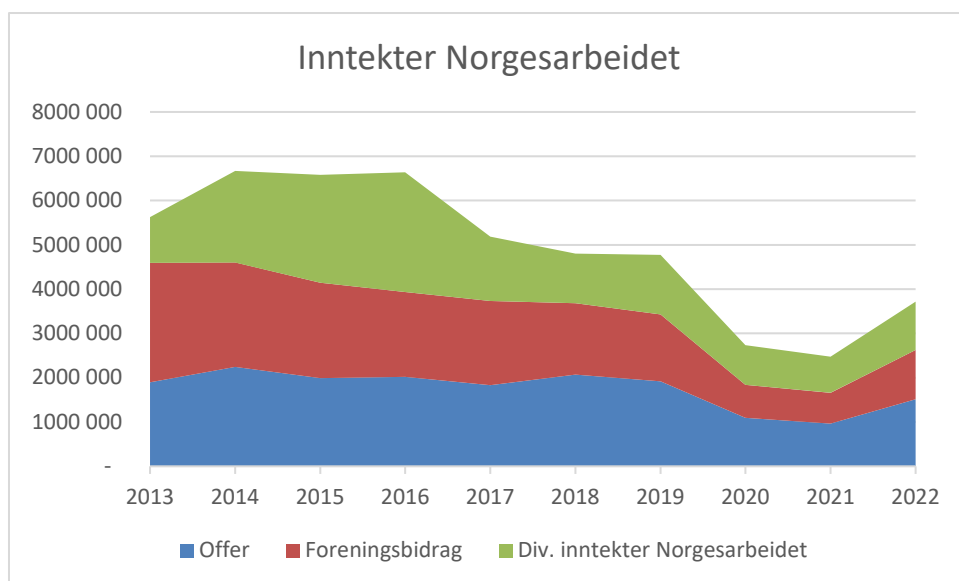
Medlemstallet har utviklet seg slik siden 2013:

Den store nedgangen fra 2018 til 2019 skyldes at medlemsregistrene ble ryddet gratismedlemmer ble fjernet.

Medlemskontingenten er i dag ikke en økonomisk støtte til Sjømannskirken, men en avgift som dekker de administrative kostnadene ved ordningen. Norgesarbeidet, som administrerer medlemsordningen og følger opp regionene og foreningene, har i tillegg andre inntektsområder som kirkeoffer, konfirmanttilbud til norske menigheter og egne arrangement. Både de individuelle medlemmene og foreningsmedlemmene bidrar med frivillig innsats for å spre kjennskap og engasjement for Sjømannskirken, og med gaver i form av kirkeoffer, kollekt og lotteri på arrangement.

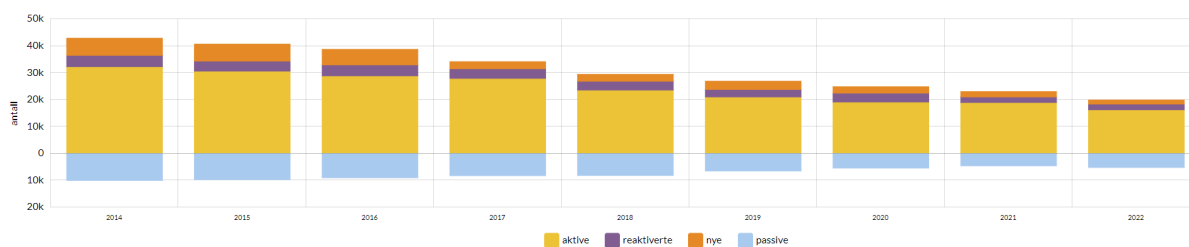
Fra 2014 til og med 2016 ligger en bevilgning fra Kirkerådet knyttet til trosopplæringsarbeidet inne i inntektsgrunnlaget. Disse årene ligger derfor høyere i diverse inntekter fra Norgesarbeidet.

Utvikling innen innsamling

Sjømannskirken drev lenge et offensivt innsamlingsarbeid, med svært mange giveroppfordringer gjennom opptil seks årlige DM-er med giro, giro med magasinet Hjem opp til syv ganger i året, salg av lodd via telefon opp til seks ganger i året, salg av kalender via telefon og salg av diverse produkt som vennskapspakker også via telefon. Det store antallet utsendelser og det offensive telefonsalget tæret på merkevaren, og i 2018 ble Blink-lotteriet avsluttet, og kalendersalget lagt om. Vennskapspakkene var allerede avsluttet. Den nye strategien satser på færre forespørsler til giverne med mål om lengre levetid som fast giver.

Utvikling i antall sporadiske givere 2014 – 2022.

Sammensetning sporadiske antall

Profundo CRM 28.02.2023

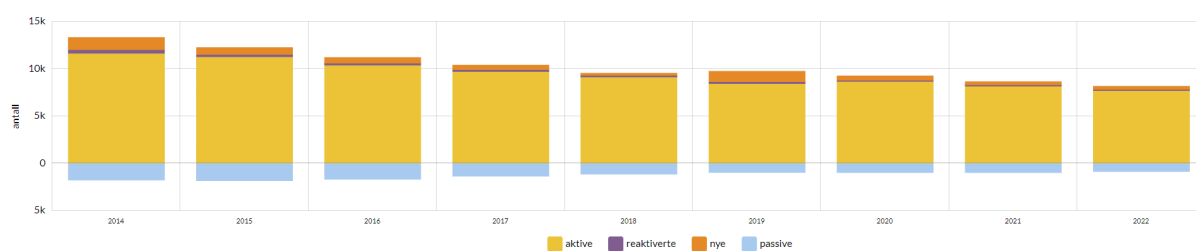
Det er ikke mulig å hente reelle tall før et år er omme, derfor er ikke 2023 med. De blå er passive, dvs har gitt for tre år siden. Systemet henter tall kun i hele 100.

I 2014 var det 43 600 personer som gav sporadisk, det vil si på giroer vedlagt HJEM, DM, kjøpte lodd i Blink-lotteriet eller kjøpte diverse gaveprodukt. I 2022 var det tilsvarende tallet 20 800.

Følgesvenner

Antallet faste givere, såkalte Følgesvenner, har gått ned fra 13 300 i 2014 til 8 200 i 2014. Den aller viktigste årsaken til at folk avslutter sin fastgiveravtale er høy alder/sykehjem/død.

Sammensetning avtalegivere

Sjømannskirken har høyere gjennomsnittsalder på de faste givene enn mange andre organisasjoner. Det er 2023 utviklet en rekrutteringsmodell, som brukes for å rekruttere yngre givere. Det gjenstår å se i hvilken grad denne lykkes.

Utviklingen av inntektene fra gaver fra privatpersoner følger naturlig nok samme utvikling:

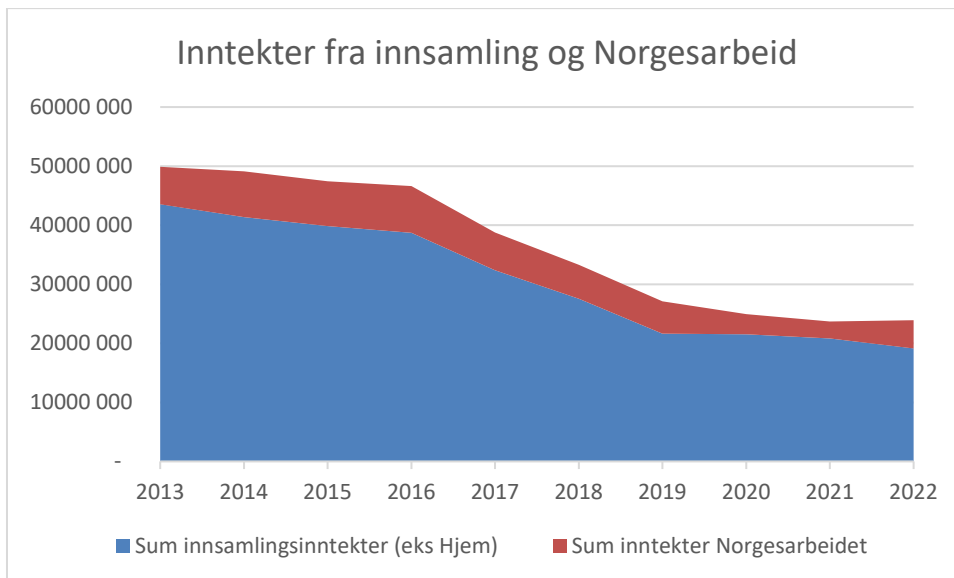

Blinklotteriet ble avsluttet i 2018.

Det er imidlertid verdt å merke seg at av inntektene fra Blinklotteriet satt Sjømannskirken igjen kun med ca 30% i bidrag til Sjømannskirkenarbeid. Øvrige inntekter gikk til drift av lotteriet. I 2018 var overskuddet fra lotteriet rundt tre

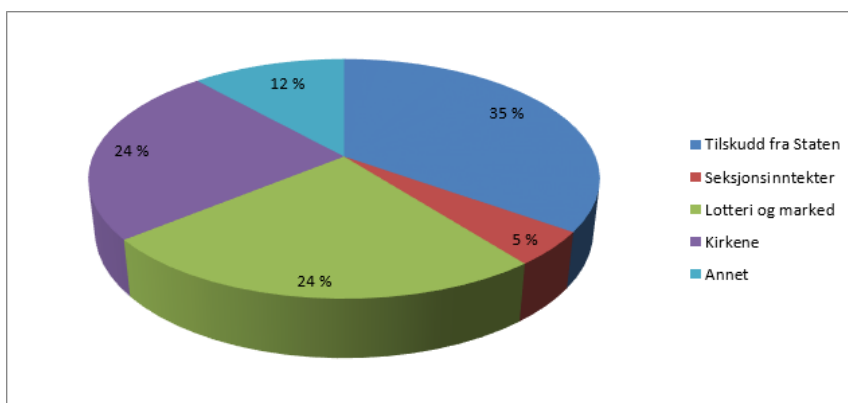
millioner. Lotteriet ble avsluttet fordi det krevde et offensivt salg over telefon, noe som ble en økende belastning for Sjømannskirkens omdømme. Av inntektene fra Følgesvenn og støttevenn går rundt 90 prosent til Sjømannskirkens drift. Prosenten varierer fra tiltak til tiltak på sporadiske gaver.

Setter man inntektene fra Norgesarbeidet i samme graf som inntektene fra innsamlingsarbeidet blir størrelsesforholdet mellom dem synlig.

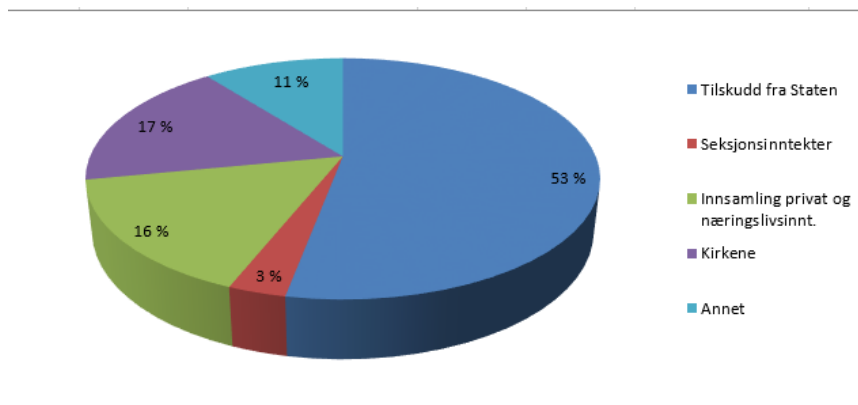

Tallene er rene inntekter, ikke fratrukket kostnader

Prosentvist bidrag i Sjømannskirkens totale budsjett

Fordeling av inntekter i 2015. Norgesarbeidet er lagt inn under seksjonsinntekter, hvor også trosopplæringsmidler og andre inntekter ligger.

Fordeling av inntekter i 2023. Statens andel har kommet opp i 53 prosent som følge av at den bevilgningen er justert for prisvekst, mens egne inntekter er reduserte og dermed er også totalomsetningen redusert.

Medlemsordningens plass i organisasjonen

Regionstyret i Oslo og Akershus spør om medlemsordningen eller givere er viktigst. Økonomisk er det ingen tvil om at det er givere som bidrar i størst grad til Sjømannskirkens økonomi, og derfor er viktigst for den videre driften av Sjømannskirken i utlandet.

Medlemsordningen har imidlertid en viktig funksjon i forhold til demokratiet og ikke minst for å forankre Sjømannskirken i Norge gjennom kjennskap, fellesskap og forbønn.

Medlemmene velger regionstyrer som på ulikt vis arbeider mot dette målet, og de elleve regionene velger til sammen 25 representanter til generalforsamlingen. Dette er grunnregelfestet, og det er derfor en viktig ordning.

Med medlemsordningens betydning for demokratiet og givernes betydning for økonomien, mener administrasjonen at det ikke er mulig å si at det ene er viktigere enn det andre. Målet har siden 2018 vært å verve flest mulig til å være både giver og medlem.

Valgdeltakelse

Noen regioner har årsmøte hvert år, og andre har det kun de årene det er generalforsamling. Som regel arrangeres det en inspirasjonssamling i forbindelse med årsmøtet. På årsmøtene velges medlemmer til regionstyret og i år med generalforsamling mandat til generalforsamlingen.

Dessverre kan vi ikke finne igjen en samlet statistikk for valgdeltakelsen i 2018 som var siste valg i normalsituasjon. I 2020 ble årsmøtene og valget gjennomført digitalt, da årsmøteperioden startet 16.mars, fire dager etter Norge stengte ned.

Valgdeltakelsen varierte mellom regionene fra vel tre til nær 13 prosent i 2020. Til sammen var det 202 som avga stemme, noe som gir en valgdeltakelse på 7 prosent. Alle medlemmer får invitasjon til årsmøtene og det gis også mulighet for å forhåndsstemme via post. I 2016 hadde vi 18 prosent valgdeltakelse.

Rekruttering

Utfordringen er at det er krevende å få folk til å engasjere seg og forplikte seg som medlemmer i dag. Trendene i samfunnet er at det er enklere å engasjere seg fra sak til sak, eller å melde seg som frivillig til enkeltoppdrag, enn å forplikte seg til langsiktig innsats for en organisasjon. Til tross for iherdig profilering av medlemsordningen på stands og arrangement, har det derfor vist seg krevende å øke medlemstallet og valgdeltakelsen betydelig.

Overraskende få medlemmer er faste givere. 572 av 2659 medlemmer var registrert som Følgesvenner ved utgangen av 2022. Det kan skyldes at de tenker at de bidrar nok til organisasjonen gjennom kollekter, lotteri og frivillig arbeid. De individuelle medlemmene har fått mange oppfordringer til å bli faste givere både i personlige møter og i postale og digitale brev.

En del av medlemmene ble rekruttert fra basen med faste givere i 2013. Våren 2023 fikk 1000 av de beste faste givere tilbud om medlemskap inkludert i fastgiveravtalen sin. Det resulterte ikke i noen nye medlemmer.

Etter den nye innsamlingsstrategien ble vedtatt er det jobbet systematisk for å forlenge levetiden til faste givere og øke rekrutteringen til fast givertjeneste. De faste giverne rekrutteres fra gruppen av sporadiske giverne via telefon og digitale kanaler. Sporadiske giverne rekrutteres via digitale kanaler og via såkalte kjøpte adresser som vi sender DM til (DM er brev med giveroppfordring). I 2023 er det jobbet med analysemodeller for å finne yngre personer som kan være motivert til å støtte Sjømannskirken.

Prosess videre

Generalforsamlingen inviteres til å gi innspill til hva som kan gjøre medlemsordningen mer attraktiv, og hva de mener kan motivere personer til å bli givere.